

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛУРГІЙНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ

РОБОЧА ПРОГРАМА,
методичні вказівки та індивідуальні завдання
до вивчення дисципліни “Фінансовий облік І”
для студентів напрямку 6.030509 – облік і аудит

Затверджено
на засіданні Вченої ради
академії
Протокол № 1 від 27.01.2014

Дніпропетровськ НМетАУ 2014

УДК 657.62(076)

Робоча програма, методичні вказівки та індивідуальні завдання до вивчення дисципліни “Фінансовий облік І” для студентів напрямку 6.030509 – облік і аудит / Укл.: Г.А. Король, Ю.Т. Труш, Р.Б. Сокольська, Т.В. Акімова. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2014. – 33 с.

В роботі наведені загальні методичні вказівки до вивчення дисципліни “Фінансовий облік І”, література, що рекомендується, робоча програма та пояснення до окремих тем, перелік практичних занять, індивідуальні завдання за варіантами та вказівки до їх виконання.

Призначена для студентів напрямку 6.030509 – облік і аудит.

Укладачі: Г.О. Король, канд. екон. наук, проф.
Ю.Т. Труш, канд. екон. наук, доц.
Р.Б. Сокольська, канд. екон. наук, доц.
Т.В. Акімова, ст. викл.

Відповідальний за випуск В.Д. Зелікман, канд. техн. наук, доц.

Рецензент І.Г. Сокиринська, канд. екон. наук, доц. (НМетАУ)

ВСТУП

В сучасних економічних умовах в Україні підвищується значущість достовірної неупередженої інформації про фінансовий стан та результати діяльності підприємства. На підставі цієї інформації можна отримати висновки, які надають можливості приймати економічно обґрунтовані рішення як менеджерам самого підприємства, так і кредиторам, інвесторам та іншим юридичним та фізичним особам, так чи інакше зацікавленим у його діяльності. Саме проблему збору, обробки надання та зберігання інформації про фінансово-майновий стан підприємства вирішує фінансовий облік.

Дисципліна “Фінансовий облік І” відноситься до циклу професійно-орієнтованих дисциплін за фахом і має своєю основою такі дисципліни, як “Бухгалтерський облік”, “Управлінський облік”, “Аудит”, “Облік у галузях економіки”, знання з яких необхідні для успішного засвоєння програми дисципліни. Вона тісно пов’язана з більшістю фундаментальних та професійно-орієнтованих дисциплін, які складають навчальний план підготовки бакалаврів за напрямом 6.030509 – облік і аудит.

В результаті вивчення дисципліни “Фінансовий облік І” студент повинен зрозуміти суть, мету та основні принципи обліку активів, придбати знання, уміння і навички ведення фінансового обліку активів на підприємстві.

Дисципліна “Фінансовий облік І” за змістом складається з трьох частин.

У першій, вступній частині, розглядаються теоретичні питання фінансового обліку: поняття фінансового обліку, принципи, цілі та методи, об’єкти фінансового обліку, необхідна інформаційна база.

Друга частина дисципліни присвячена детальному розгляду обліку необоротних активів підприємства та роботі з рахунками, на яких вони відображаються.

Третя частина дисципліни присвячена детальному розгляду обліку оборотних активів підприємства та роботі з рахунками, на яких вони відображаються.

1 ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

Відповідно до навчального плану дисципліна “Фінансовий облік І” викладається для бакалаврів напряму 6.030509 – облік і аудит.

Робоча програма з дисципліни “Фінансовий облік І” з вказівкою тем, які викладаються на аудиторних заняттях, наведена у розділі 3.

Заставою успішного оволодіння дисципліною є самостійна робота над підручниками і навчальними посібниками. Самостійну роботу необхідно вести систематично, за визначеним планом, складеним самим студентом.

Вивчати теми рекомендується в такій послідовності:

- ознайомлення зі змістом теми по програмі;
- уважне читання відповідної глави підручника;
- конспектування досліджуваного матеріалу;
- виконання вправ;
- виконання індивідуального завдання.

Завдання та методичні вказівки для виконання індивідуальних завдань наведені в розділі 4.

2 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

При вивченні дисципліни потрібно ознайомитися з літературними джерелами з різних питань, що стосуються фінансового обліку. Нижче наводяться законодавчі акти, підручники та навчальні посібники, необхідні та достатні для вивчення дисципліни:

1. Закон України від 16.07.99 № 996-XIV “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” із змінами // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності” // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13/page#n17>.

3. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку 7 – 14 // <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>

4. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України № 291 від 30.11.99 р. із змінами. // <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0890-99>

5. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України № 291 від 30.11.99 р. із змінами. // <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>

6. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, затверджене постановою НБУ №637 від 15.12.2004 р. із змінами // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0040-05>

7. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті, затверджена постановою НБУ №22 від 21.04.2004 р. із змінами // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04>

8. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: Підручник.- 6-е вид. допов. і перероб. – К.: Алерта, 2013. – 982 с.

9. Голов С.Ф. Фінансовий облік. – К.: Лібра, 2010. – 976 с.

10. Бабіч В.В., Сагова С.В. Фінансовий облік (облік активів): Навчальний посібник. – К.: КНЕУ, 2010. – 252 с.

11. Бухгалтерський фінансовий облік: Підручник / За ред. проф. Ф.Ф.Бутинця. – 8-те вид., прероб. і доп. – Житомир: Рута, 2009. – 912 с.

До додаткової літератури відносяться джерела, що можуть замінити основну літературу у випадку її відсутності, а також призначені для більш поглибленого і розширеного вивчення дисципліни. До них відносяться наступні підручники, навчальні посібники та інші видання:

1. Король Г.О., Сокольська Р.Б., Акімова Т.В. Фінансовий облік І. Частина І: Навчальний посібник. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2011. – 40 с.

2. Король Г.О., Сокольська Р.Б., Акімова Т.В. Фінансовий облік І. Частина II: Навчальний посібник. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2011. – 72 с.
3. Король Г.О., Сокольська Р.Б., Акімова Т.В. Фінансовий облік І. Частина III: Навчальний посібник. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2011. – 56 с.
4. Король Г.О., Сокольська Р.Б., Акімова Т.В. Фінансовий облік І. Частина IV: Навчальний посібник. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2011. – 68 с.
5. Фінансовий облік І: Навчальний посібник / Г.О. Король, Р.Б. Сокольська, Т.В. Акімова та ін. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2012. – 260 с.
6. Волкова І.А. Фінансовий облік-1: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 268 с.
7. Нашкерська Г.В. Фінансовий облік. – К.: Кондор, 2009. – 503 с.
8. Чебанова Н.В., Василенко Ю.А. Бухгалтерський фінансовий облік: Посібник. – К.: Академія, 2009. – 671 с.
9. Сопко В.В. Бухгалтерський облік: Навчальний посібник.–3-тє вид., перероб. і доп. – К: КНЕУ, 2009.–578 с.
10. Стельмашук А.М. Бухгалтерський облік: теорія, практика, тренінг: Навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2011. – 527 с.

3 РОБОЧА ПРОГРАМА ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ТЕМ ДИСЦИПЛІНИ

Нижче наводиться робоча програма дисципліни та методичні вказівки з вивчення окремих тем.

Тема 1. Основи побудови фінансового обліку.

Чинники, які визначають побудову фінансового обліку. Загальноприйняті у міжнародній практиці принципи побудови фінансового обліку на підприємстві. Структурна побудова фінансового обліку.

Наближення вітчизняної системи обліку до міжнародних стандартів обумовило появу та розвиток, поряд з традиційними вітчизняними видами обліку (оперативний, бухгалтерський, статистичний), порівняно нових його видів, властивих підприємствам країн з ринковою економікою (фінансовий, управлінський, податковий).

Передумови змін системи обліку на підприємствах в Україні:

1) розвиток процесів інтеграції України до світового суспільства, зокрема, до міжнародної систему обліку;

2) необхідність залучення іноземних інвестицій, однією з умов отримання яких є фінансова звітність, наближена до міжнародних стандартів.

Система видів обліку та звітності на підприємствах в Україні наведена на рисунку 3.1.

Фінансовий облік – обробка та підготовка інформації про його діяльність та його фінансовий стан для зовнішніх користувачів.

Фінансова звітність підприємства – це сукупність бухгалтерських документів, зміст та форма яких визначається відповідними Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, та які містять в узагальненому вигляді інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за певний період часу для надання зовнішнім користувачам, які мають приймати на підставі отриманої інформації фінансові рішення стосовно даного підприємства.

Користувачі фінансової звітності – фізичні та юридичні особи, які потребують інформацію про діяльність підприємства для прийняття фінансових рішень.

Структура фінансової звітності та основні елементи, за якими ведеться фінансовий облік, наведені на рисунку 3.2.

До основних принципів фінансового обліку відносяться: принцип обачності; принцип повного висвітлення даних; принцип автономності; принцип послідовності; принцип безперервності; принцип нарахування; принцип відповідності доходів та витрат; принцип превалювання сутності над формою; принцип єдиного грошового вимірювача; принцип періодичності.

Література: [1, 2, 5, 8, 9].

Рисунок 3.1 – Система видів обліку та звітності на підприємствах в Україні

Рисунок 3.2 – Структура та основні елементи фінансової звітності

Тема 2. Облік грошових коштів та їх еквівалентів.

Облік грошових коштів у касі. Облік грошових коштів на рахунках у банку. Облік грошових коштів, виданих у підзвіт фізичним особам. Облік грошових коштів в іноземній валюті.

При вивченні цієї теми необхідно уявити поняття грошових коштів та особливості їх обліку у касі та на розрахунковому рахунку. Грошові кошти – це готівка, кошти на рахунках у банках та депозити до запитання. Грошові кошти відображаються в Балансі у складі оборотних активів у статті “Гроші та їх еквіваленти”. Слід пам’ятати, що до складу грошових коштів не включаються кошти, які обмежені у використанні протягом поточного періоду.

Касові операції – це операції, які пов’язані з отриманням готівки в касу та видачею готівки з каси. Ведення касових операцій регламентується Положенням про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, яке затверджено постановою Правління НБУ України від 15.12.2004 р. № 637. Для узагальнення інформації про наявність та рух грошових коштів у касі підприємства використовується рахунок 30 “Каса”. При вивченні теми необхідно розібратися у кореспонденції рахунків з обліку касових операцій.

Загальні принципи організації безготівкових розрахунків у національній валюті України, їх форми, зразки первинних документів та порядок їх обліку визначає “Інструкція про безготівкові розрахунки у національній валюті”, затверджена постановою Правління НБУ України від 29.03.2001 р. № 135.

Для обліку наявності та руху грошових коштів, що знаходяться на рахунках у банку (у національній та іноземній валюті), які можуть бути використані на поточні операції, призначено рахунок 31 “Рахунки в банках”. При вивченні теми необхідно розібратися у кореспонденції рахунків з обліку безготівкових розрахунків.

Валютні рахунки у банках відкриваються підприємствами, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність. Іноземна валюта використовується як засіб платежу в розрахунках між резидентами і нерезидентами. Кошти в іноземній валюті облічуються окремо по кожній валюті, яка перераховується в національну валюту України. Методологічні засади обліку операцій в іноземних валютах визначені П(С)БО 21 “Вплив змін валютних курсів”.

Література: [2 – 9].

Тема 3. Облік основних засобів і інших необоротних матеріальних активів.

Визнання, класифікація основних засобів і система синтетичних рахунків. Облік оцінки і переоцінки основних засобів. Облік наявності основних засобів. Облік надходження основних засобів. Облік амортизації основних засобів. Облік зменшення корисності основних засобів. Облік витрат на ремонт і поліпшення основних засобів. Облік вибуття основних засобів.

Методологічні засади формування в обліку інформації про основні засоби та інші необоротні матеріальні активи визначає П(С)БО 7 “Основні засоби”. Основні засоби і інші необоротні матеріальні активи – це матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, для здавання в оренду іншим особам або здійснення адміністративних і соціально-

культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік). Синтетичний облік основних засобів та інших необоротних матеріальних активів ведеться на рахунках 10 “Основні засоби” та 11 “Інші необоротні матеріальні активи”. Перелік груп основних засобів та інших необоротних матеріальних активів установлений П(С)БО 7 і визначає субрахунки до рахунків 10 та 11.

При надходженні на підприємство основні засоби оцінюються за первісною вартістю, яка залежить від способу надходження активів (придбання, створення власними силами, безоплатне отримання та таке інше). Усі витрати підприємства на придбання або створення основних засобів, що включаються до їх первісної вартості, накопичуються на рахунку 15 “Капітальні інвестиції”.

Після надходження основних засобів підприємство може мати витрати, пов’язані з їх експлуатацією або поліпшенням їх стану. Підхід до відображення таких витрат у фінансовому обліку залежить від впливу на майбутні економічні вигоди, що очікуються від використання об’єкта.

Оскільки основні засоби приносять підприємству економічні вигоди протягом кількох років, необхідно розподілити вартість цих активів між звітними періодами для забезпечення відповідності доходів і витрат. Це досягається шляхом амортизації. Нарахування амортизації відбувається помісячно на кожний об’єкт основних засобів. При цьому можуть використовуватися такі методи: прямолінійний; зменшення залишкової вартості; прискореного зменшення залишкової вартості; кумулятивний; виробничий. Для відображення нарахованої амортизації використовується рахунок 13 “Знос необоротних активів”.

П(С)БО передбачає здійснення переоцінки основних засобів за їх справедливою вартістю на дату балансу, якщо їх залишкова вартість значно (більш як на 10%) відрізняється від справедливої вартості на дату балансу. Разом з переоцінкою залишкової вартості об’єкта основних засобів переоцінюються його первісна вартість та знос. Для цього використовується індекс переоцінки. Облік результатів переоцінки

залежить від того, перша чи повторна переоцінка відбувається. Відображення результатів наступних переоцінок залежить від тенденції та величини попередніх переоцінок об'єкта основних засобів.

Необхідно враховувати, що вартість основних засобів може змінюватися внаслідок зменшення їх корисності (втрата економічної вигоди в сумі перевищення залишкової вартості активу над сумою очікуваного відшкодування).

Облік вибуття основних засобів залежить від причин та шляхів їх вибуття (продаж, обмін, безоплатна передача, ліквідація та таке інше).

Література: [2 – 9].

Тема 4. Облік нематеріальних активів.

Визнання і класифікація нематеріальних активів як об'єкта обліку. Облік оцінки. Облік амортизації. Облік вибуття.

Методологічні засади формування в обліку інформації про нематеріальні активи встановлює П(С)БО 8 “Нематеріальні активи”. Нематеріальний актив – немонетарний актив, який не має матеріальної форми, може бути ідентифікований та утримується підприємством з метою використання протягом періоду більше одного року (або одного операційного циклу, якщо він перевищує один рік) для виробництва, торгівлі, в адміністративних цілях чи для надання в оренду іншим особам.

Синтетичний облік нематеріальних активів ведеться на рахунку 12 “Нематеріальні активи”. Класифікація нематеріальних активів за групами відповідає їх класифікації за субрахунками рахунку 12.

Облік придбання нематеріальних активів здійснюється аналогічно обліку придбання основних засобів та інших необоротних активів.

При нарахуванні амортизації нематеріальних активів строк корисного використання не повинен перевищувати 20 років. Амортизація нематеріальних активів нараховується зазвичай із застосуванням прямолінійного методу. Проте з урахуванням конкретних умов отримання економічних вигод підприємство може обирати інші методи, передбачені для амортизації основних засобів.

Переоцінка нематеріальних активів може здійснюватися лише для тих об'єктів, щодо яких існує активний ринок. Облік переоцінки нематеріальних активів аналогічний обліку переоцінки основних засобів.

Порядок обліку вибуття нематеріальних активів аналогічний обліку вибуття основних засобів.

Література: [2 – 9].

Тема 5. Поняття, класифікація, оцінка фінансових інвестицій. Облік короткострокових та довгострокових фінансових інвестицій.

Класифікація фінансових інвестицій. Первісна оцінка фінансових інвестицій. Оцінка фінансових інвестицій на дату балансу. Визнання доходу від фінансових інвестицій. Методи відображення фінансових інвестицій за видами. Облік короткострокових фінансових інвестицій. Облік довгострокових фінансових інвестицій.

Методологічні засади формування в фінансовому обліку інформації про фінансові інвестиції та їх розкриття у фінансовій звітності визначає П(С)БО 12 “Фінансові інвестиції”. Фінансові інвестиції – це активи, які утримуються підприємством з метою збільшення прибутку за рахунок відсотків, дивідендів тощо, зростання вартості капіталу або отримання інших вигод для інвестора. До фінансових інвестицій відносяться інвестиції в акції, облігації, депозитні сертифікати, казначейські зобов'язання, інші цінні папери, капітал інших підприємств.

Розрізняють довгострокові та поточні фінансові інвестиції. Поточні фінансові інвестиції – це інвестиції на строк, що не перевищує одного року, та які можуть бути вільно реалізовані в будь-який момент. Фінансовий облік наявності та руху поточних фінансових інвестицій ведеться на рахунку 35 “Поточні фінансові інвестиції”. Поточні фінансові інвестиції первісно оцінюються та відображаються в обліку за собівартістю (ціна придбання та всі додаткові витрати, які були понесені при придбанні фінансової інвестиції).

Необхідно пам'ятати, що залежно від форми сплати за придбані фінансові інвестиції їх собівартість визначається по різному. Доходи

(дивіденди, відсотки тощо), які отримані або підлягають отриманню за поточними фінансовими інвестиціями, відображаються як фінансовий дохід інвестора. Поточні фінансові інвестиції відображаються в Балансі у складі оборотних активів за справедливою вартістю.

Інвестиції, які не підпадають під визначення поточних інвестицій, класифікують як довгострокові. Розрізняють довгострокові фінансові інвестиції, що надають право власності (інвестиції в акції інших підприємств, внески до статутного капіталу) та інвестиції, що утримуються підприємством до їх погашення (боргові цінні папери, довгострокові векселі, інше).

Для обліку довгострокових фінансових інвестицій використовується рахунок 14 “Довгострокові фінансові інвестиції”. Довгострокові інвестиції, що надають право власності, первісно оцінюють за собівартістю. Фінансовий облік довгострокових фінансових інвестицій залежить від ступеня впливу та контролю інвестора за діяльністю підприємства, у який вкладено капітал. В залежності від цього фінансові інвестиції можуть оцінюватись за справедливою вартістю або за методом участі у капіталі підприємств.

Слід звернути увагу, що облік фінансових інвестицій до погашення (боргових цінних паперів) відрізняється від обліку інших фінансових інвестицій. Боргові цінні папери первісно оцінюються та відображаються в обліку за собівартістю. В подальшому фінансові інвестиції до погашення відображаються на дату балансу за амортизованою собівартістю. Амортизована собівартість – це собівартість фінансової інвестиції з урахуванням часткового її списання внаслідок зменшення корисності, яка збільшена (або зменшена) на суму накопиченої амортизації дисконту (або премії).

Література: [2 – 9].

Тема 6. Визнання, класифікація, первісна оцінка дебіторської заборгованості. Облік різних видів дебіторської заборгованості.

Визнання дебіторської заборгованості. Класифікація дебіторської заборгованості. Первісна оцінка дебіторської заборгованості і

зарахування на баланс. Облік довгострокової дебіторської заборгованості. Облік короткострокової дебіторської заборгованості. Облік дебіторської заборгованості, забезпеченої вексями. Оцінка поточної заборгованості на дату балансу. Списання дебіторської заборгованості.

Методологічні засади формування у обліку інформації про дебіторську заборгованість та її розкриття у фінансових звітах визначає П(С)БО 10 “Дебіторська заборгованість”. Дебіторська заборгованість – це сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату.

За терміном погашення розрізняють довгострокову та поточну дебіторську заборгованість. Дебіторська заборгованість буває забезпечена (вексями) та незабезпечена. Дебіторська заборгованість поділяється на: безнадійну, сумнівну, дійсну. Залежно від виникнення дебіторська заборгованість поділяється на: дебіторську заборгованість за товари, роботи, послуги; векселі отримані; дебіторську заборгованість за розрахунками; іншу поточну дебіторську заборгованість.

Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги виникає, коли підприємство реалізує товари в кредит, тобто з відстроченням платежу. Для обліку дебіторської заборгованості використовується рахунок 36 “Розрахунки з покупцями і замовниками”. При реалізації товарів у кредит підприємство має ризик непогашення всієї дебіторської заборгованості. Тому на підприємстві завжди є дебіторська заборгованість, щодо повернення якої є сумніви (сумнівний борг).

Слід пам’ятати, що до підсумку балансу дебіторська заборгованість включається за чистою реалізаційною вартістю (сума поточної дебіторської заборгованості з вирахуванням резерву сумнівних боргів). П(С)БО 10 передбачає два методи нарахування резерву сумнівних боргів:

- виходячи з платоспроможності окремих дебіторів;
- на основі класифікації дебіторської заборгованості.

Для нарахування резерву сумнівних боргів використовується рахунок 38 “Резерв сумнівних боргів”.

Дебіторська заборгованість може бути забезпечена вексями. Вексель – цінний папір, який засвідчує безумовне грошове зобов’язання особи, що видала вексель (векселедавця) сплатити певну суму по настанні

установленого терміну на користь власника векселя (векселеотримувача). Використовуються такі види векселів: простий та переказний, відсотковий та безвідсотковий. Для обліку векселів одержаних використовується субрахунок 182 “Довгострокові векселі одержані” та 34 “Короткострокові векселі одержані”. Продаж отриманих векселів фінансовим установам та банкам називається дисконтуванням векселя.

У процесі діяльності підприємства виникає дебіторська заборгованість, яка не пов’язана з реалізацією товарів, робіт, послуг. Для обліку розрахунків за поточною дебіторською заборгованістю з різними дебіторами за авансами виданими, нарахованими доходами, за претензіями та іншими операціями використовується рахунок 37 “Розрахунки з іншими дебіторами”. При вивченні теми необхідно розглянути особливості обліку цих операцій.

Література: [2 – 9].

Тема 7. Облік запасів.

Визнання, класифікація запасів і система синтетичних рахунків. Облік придбання запасів. Первісна оцінка запасів. Оцінка і відображення в обліку вибуття запасів. Облік браку у виробництві. Облік напівфабрикатів. Облік товарних запасів.

Методологічні засади формування інформації про запаси у обліку визначає П(С)БО 9 “Запаси”. Запаси – це активи, які:

- утримуються для подальшого продажу за умов звичайної господарської діяльності;
- перебувають у процес виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва;
- утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством.

У числі запасів виділяються: виробничі запаси, незавершене виробництво, готова продукція, товари, малоцінні та швидкозношувані предмети.

Запаси зараховуються на баланс підприємства за первісною вартістю (собівартістю), яка визначається залежно від шляхів надходження запасів

(придбання за плату, виготовлення власними силами, безоплатного одержання і таке інше).

Для оцінки руху запасів П(С)БО 9 передбачені наступні методи:

- ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів;
- середньозваженої собівартості;
- собівартості перших за часом надходження запасів (ФІФО);
- нормативних затрат;
- ціни продажу.

Для узагальнення інформації про наявність і рух запасів Планом рахунків передбачено клас 2 “Запаси”. Порядок оформлення в обліку операцій з надходження товарно-матеріальних цінностей залежить від видів матеріалів, джерел їх надходження порядку їх оплати і напрямку їх подальшого використання.

Необхідно звернути увагу на те, що товарно-транспортні витрати можуть бути включені до собівартості придбаних запасів, а можуть обліковуватись на окремому субрахунку відповідного рахунку запасів.

У світовій практиці існує дві системи обліку запасів: постійна та періодична. Але в Україні облік наявності і руху запасів здійснюється на рахунках у системі постійного обліку запасів.

При вивченні теми слід звернути увагу, що облік кожного виду запасів має свої особливості (облік виробничих запасів, готової продукції, товарів і таке інше).

Література: [2 – 9].

Тема 8. Облік витрат виробництва та випуску готової продукції.

Визнання, класифікація витрат виробництва і система синтетичних рахунків. Види собівартості. Види калькуляцій. Методи обліку витрат. Синтетичний облік витрат виробництва. Облік наявності і руху готової продукції.

Порядок формування в обліку інформації про витрати визначає П(С)БО 16 “Витрати”. Витрати – це зменшення економічних вигод у вигляді вибуття (використання) активів або збільшення зобов’язань, що веде до зменшення капіталу (за винятком розподілу між власниками).

Витрати класифікуються в фінансовому обліку залежно від характеру та видів діяльності.

Собівартість реалізованої продукції складається з виробничої собівартості продукції, реалізованої протягом звітного періоду, нерозподілених постійних загальновиробничих витрат та понаднормових виробничих витрат. Виробнича собівартість готової продукції включає прямі матеріальні витрати, прямі витрати на оплату праці, інші прямі витрати, розподілені загальновиробничі витрати. Виробнича собівартість визначається за даними рахунку 23 “Виробництво”. При вивченні теми необхідно звернути увагу на розподіл загальновиробничих витрат.

Метод калькулювання виробничої собівартості підприємство обирає самостійно в залежності від умов здійснення виробничої діяльності.

Продукція, обробка якої закінчена та яка пройшла випробування, приймання, укомплектування згідно з умовами договорів із замовниками і відповідає технічним умовам і стандартам, є готовою.

Для узагальнення інформації про наявність та рух готової продукції підприємства передбачено рахунок 26 “Готова продукція”. Надходження готової продукції відображається за виробничою собівартістю. Собівартість реалізованої продукції визначається за методами вибуття запасів. Аналітичний облік ведеться за видами готової продукції.

Література: [2 – 9].

4. ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ ТА ЛАБОРАТОРНІ РОБОТИ

З усіх тем дисципліни “Фінансовий облік І”, які вимагають набуття студентами практичних знань і навичок, програмою передбачено проведення практичних занять.

На практичних заняттях студенти вирішують практичні завдання, які імітують елементи роботи бухгалтера на підприємстві.

Перелік практичних занять (ПЗ) та лабораторних робіт (ЛР) за темами дисципліни “Фінансовий облік І” наведений в таблиці 4.1.

Таблиця 4.1 – Перелік практичних занять та лабораторних робіт
з дисципліни “Фінансовий облік І”

Тема	Назва практичного, лабораторного заняття	Вид заняття	Характер заняття	Необхідні прилади та матеріали
1	2	3	4	5
2. Облік грошових коштів та їх еквівалентів	Ведення обліку грошових коштів з використанням комп’ютерної програми «1С-Підприємство»	ЛР	Імітаційна вправа	
3. Облік основних засобів і інших необоротних матеріальних активів	Ведення обліку основних засобів з використанням комп’ютерної програми «1С-Підприємство»	ЛР	Імітаційна вправа	
4. Облік нематеріальних активів	Ведення обліку нематеріальних активів з використанням комп’ютерної програми «1С-Підприємство»	ЛР	Імітаційна вправа	
5. Поняття, класифікація, оцінка фінансових інвестицій. Облік короткострокових та довгострокових фінансових інвестицій	Відображення операцій з фінансовими інвестиціями	ПЗ	Імітаційна вправа	

Продовження таблиці 4.1

1	2	3	4	5
6. Визнання, класифікація, первісна оцінка дебіторської заборгованості. Облік різних видів дебіторської заборгованості	Відображення операцій з виникнення і погашення короткострокової та довгострокової дебіторської заборгованості	ПЗ	Імітаційна вправа	
7. Облік запасів	Облік виробничих запасів	ПЗ	Імітаційна вправа	
8. Облік витрат виробництва та випуску готової продукції	Облік витрат металургійного підприємства	ПЗ	Імітаційна вправа	

5 ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ЇХ ВИКОНАННЯ

Робочою програмою дисципліни “Фінансовий облік І” передбачається виконання в VIII семестрі індивідуального завдання. Метою роботи є закріплення теоретичних знань, отриманих при вивченні дисципліни, а також придбання практичних навичок.

Робота виконується по варіантах, які визначаються двома останніми цифрами номера залікової книжки. Якщо дві останні цифри номера залікової книжки складають число, яке більше 50, то необхідно обрати варіант, номер якого на 50 менше, ніж отримане число. Наприклад, для залікової книжки за номером 87654321 номер варіанта завдання буде 21, а для залікової книжки за номером 12345678, оскільки 78 більше 50, номером варіанта буде $78 - 50 = 28$.

Для виконання індивідуального завдання студент отримує вихідні дані шляхом перерахування даних, які наведені у додатку А (таблиці А.1 – А.3).

Перерахування даних відповідно до двох останніх цифр номера залікової книжки студента виконується наступним чином.

Сальдо по синтетичних рахунках для складання балансу на 1.11.20__ р. розраховується за формулою

$$C_{NN} = C * (2 + NN/100),$$

де NN – номер варіанта, який відповідає двом останнім цифрам номера залікової книжки студента;

C_{NN} – сума заробітної плати для складання журналу господарських операцій для відповідного підприємства для варіанта NN;

C – сума заробітної плати для робітників підприємства відповідно до теми теоретичної частини курсової роботи, яка наведена у таблиці А.1 додатка А.

Перелік господарських операцій, які розглядаються в індивідуальному завданні за варіантами, наведено у таблицях А.2 і А.3 додатка А.

Сума господарських операцій для підприємства у відповідності до варіанта для заповнення журналу господарських операцій розраховується за формулою

$$O_{NN} = O * (1 + NN/100),$$

де O_{NN} – сума по господарській операції для складання журналу господарських операцій для відповідного підприємства для варіанта NN;

O – сума по господарській операції для робітників підприємства відповідно до теми теоретичної частини курсової роботи, яка наведена у таблиці А.3 додатка А.

При розрахунку треба мати на увазі, що вартісні показники округлюються до сотих, а показники, які виражені у відсотках, – до цілих.

При виконанні індивідуального завдання необхідно звернути увагу на економічний зміст господарських операцій і відображення їх на бухгалтерських рахунках. Важливе значення для студентів напряму “Облік і аудит” має складання кореспонденції рахунків і заповнення оборотної відомості.

Завдання і методичні вказівки до виконання індивідуального завдання:

а) по перерахованих вихідних даних, які наведені у таблиці А.1, скласти бухгалтерський баланс на 1.11.20__ р., визначити усього за розділами та усього по балансу, встановити фінансовий результат підприємства на 1.11.20__ р.;

б) по вихідних даних, які наведені в таблицях А.2 і А.3, скласти журнал господарських операцій за листопад 20__ р.;

в) відкрити синтетичні рахунки, внести в них сальдо початкове з таблиці А.1 та суми по господарських операціях з журналу господарських операцій, визначити сальдо кінцеве на кінець листопада 20__ р.;

г) скласти оборотну відомість по синтетичних рахунках за листопад 20__ р.;

д) скласти баланс на 1.12.20__ р.

При складанні балансу на початок періоду слід керуватися наступними методичними вказівками. По-перше, потрібно рухатися за рядками таблиці А.1 та відшукувати в балансі відповідну статтю, вносити перераховані суми на початок періоду в бланк балансу і після внесення сум відкривати елементи балансу в таблиці А.1, тобто ставити знак „V” зліва від порядкового номера рядка таблиці А.1.

Для пошуку статті балансу, в яку повинна бути внесена сума із завдання, необхідно відповісти на наступні питання:

- даний елемент балансу відноситься до ресурсів підприємства (активам), заборгованості (зобов'язанням) або до видів капіталу?;
- якщо це активи, то вони оборотні чи необоротні?;
- якщо це пасиви, тобто джерела коштів підприємства, то є вони власними (капіталом) або позиковими (зобов'язаннями)?;
- якщо це зобов'язання, то вони довгострокові чи короткострокові?

Розглядаючи заборгованість, необхідно звернути увагу на те, хто кому винен. Наше підприємство іншим чи навпаки? Який це вид заборгованості: дебіторський або кредиторський? Дебіторська заборгованість заноситься в актив, а кредиторська – в пасив балансу.

Знайшовши місце в балансі сумам, вказаним в першому рядку таблиці А.1, переходять до другого рядка і т.д. Не треба вибірково заносити в баланс суми із таблиці А.1 (ті, які більше знайомі, або за іншим принципом). Необхідно слідувати суворо по рядках таблиці А.1, та після внесення суми в бланк балансу відкривувати відповідний рядок.

Після того, як всі суми внесені в баланс, необхідно визначити підсумки за розділами активу і пасиву балансу, а також загальний підсумок за активом і пасивом. Оскільки в баланс не внесена сума нерозподіленого прибутку (непокритого збитку), підсумок за активом не буде дорівнювати підсумку за пасивом. Підсумок за активом завжди і є істинна сума балансу. Щоб добитися рівності підсумків та визначити фінансовий результат роботи підприємства (прибуток чи збиток), необхідно виконати наступні дії.

Порівняти підсумок за активом та підсумок за пасивом. Якщо підсумок за активом балансу більше, ніж підсумок за пасивом, то різниця між ними і є розмір нерозподіленого прибутку. Необхідно його визначити, внести до 1 розділу пасиву, перелічити з його урахуванням підсумок за 1 розділом пасиву та загальний підсумок за пасивом балансу. Після цього підсумок за пасивом буде дорівнювати підсумку за активом.

Сума непокритого збитку визначається в тому випадку, якщо підсумок за пасивом балансу більше підсумку за активом, і дорівнює їх різниці. Необхідно обчислити цю величину, внести її до 1 розділу пасиву балансу, перерахувати підсумок за цим розділом за пасивом загалом, пам'ятаючи, що значення непокритого збитку враховується в підсумку пасиву зі знаком “-”.

При відкритті Т-подібних рахунків необхідно пам'ятати, що за активними рахунками сальдо показується за дебетом, а за пасивними – за кредитом. Приклади відображення початкового сальдо на активному та пасивному рахунках наведені на рисунку 5.1.

Активний рахунок 20 “Виробничі запаси”		Пасивний рахунок 40 “Зареєстрований капітал”	
Д	К	Д	К
Сн-200			Сн-6000

Рисунок 5.1 – Приклад відображення початкового сальдо на активному та пасивному рахунках

Заповнити журнал господарських операцій – це означає визначити кореспонденцію рахунків. Далі потрібно внести суми за господарськими операціями в рахунки. Оборот за господарськими операціями вноситься в кореспондуючі рахунки відразу ж після складання проводки за даною операцією, після чого в журналі зліва від номера господарської операції ставлять криж (знак “V”) та переходять до наступної операції. Вносячи суми в кореспондуючі рахунки, необхідно пам’ятати, що збільшення за активним рахунком показується за дебетом, а зменшення – за кредитом. В пасивних рахунках – навпаки: збільшення – за кредитом, а зменшення – за дебетом.

Закрити бухгалтерські регістри – це означає визначити за ними підсумки:

- за журналом господарських операцій – “Разом за місяць”;
- за рахунками – оборот за дебетом, оборот за кредитом та сальдо кінцеве.

Необхідно підрахувати також підсумки за всіма графами оборотної відомості, звірити їх попарно та з іншими відомими вам сумами. Необхідно враховувати, що відповідно до законодавства в даний час на підприємствах України використовується баланс-нетто.

На основі даних, наведених в двох останніх графах оборотної відомості, складається баланс на кінець періоду.

Виконана таким чином робота відображає ведення бухгалтерського обліку за класичною формою.

Додаток А

ВИХІДНІ ДАНІ ДЛЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

Таблиця А.1 – Вихідні дані для відкриття синтетичних рахунків

Кошти підприємства та їх джерела	Станом на 01.11.20__ р., тис. грн.
1	2
1 Залишок коштів у касі	214,00
2 Залишок коштів на розрахунковому рахунку	218,00
3 Еквіваленти коштів	58,00
4 Інші поточні фінансові інвестиції	14,00
5 Заборгованість з оплати праці	88,00
6 Заборгованість по виданих авансах	213,00
7 Розрахунки з підзвітними особами	145,00
8 Розрахунки з іншими дебіторами	227,00
9 Інвестиції пов'язаним сторонам, які за методом участі в капіталі	4,00
10 Інвестиції непов'язаним сторонам	178,00
11 Резерв сумнівних боргів	25,00
12 Заборгованість покупців і замовників	305,00
13 Основні засоби по первісній вартості (будівлі та споруди)	540,00
14 Основні засоби по первісній вартості (транспортні засоби)	380,00
15 Незавершене основне виробництво	15,00
16 Нематеріальні активи по первісній вартості (права користування майном)	55,00
17 Нематеріальні активи по первісній вартості (авторські права)	47,00
18 Знос основних засобів	237,00
19 Знос нематеріальних активів	15,00

Продовження таблиці А.1

1	2
20 Придбання основних засобів	68,00
21 Придбання нематеріальних активів	55,00
22 Виробничі запаси (сировина і матеріали)	24,00
23 Малоцінні та швидкозношувані предмети	420,00
24 Готова продукція	812,00
25 Заборгованості перед постачальниками	844,00
26 Заборгованість по розрахунках с бюджетом	317,00
27 Податкове зобов'язання	147,00
28 Розрахунки по податковому кредиту	447,00
29 Розрахунки по страхуванню	178,00
30 Заборгованість по авансах отриманих	343,00

Таблиця А.2 – Перелік господарських операцій, які повинні
розглядатися в індивідуальному завданні

№ варіанта	Перелік господарських операцій у відповідності до таблиці А.3		№ варіанта	Перелік господарських операцій у відповідності до таблиці А.3
1	1,5,9,13,17,21,25		26	1,8,12,14,18,21,26
2	2,6,9,13,18,22,26		27	3,5,9,13,17,23,27
3	3,7,11,15,18,23,27		28	2,5,9,13,17,21,25
4	4,8,12,16,20,27,28		29	4,6,11,14,18,22,28
5	1,6,10,15,19,23,27		30	1,8,10,16,20,23,26
6	1,7,11,14,18,22,26		31	3,7,12,15,19,24,27
7	2,8,12,16,20,24,28		32	4,5,11,13,17,22,28
8	3,5,10,14,18,22,26		33	2,6,9,16,18,21,25
9	4,6,9,13,17,21,25		34	3,8,10,14,19,23,26
10	2,7,11,15,19,23,27		35	1,7,12,15,20,24,27
11	3,5,9,13,17,21,25		36	4,6,11,13,18,22,26
12	1,8,9,13,17,24,28		37	2,5,10,16,17,21,28
13	4,5,9,16,20,21,26		38	3,8,9,14,19,24,25
14	1,6,10,13,17,23,25		39	1,8,11,14,20,22,26
15	2,5,12,14,18,22,27		40	2,6,10,13,18,24,27
16	3,7,11,15,19,24,28		41	4,7,9,16,19,21,25
17	4,6,10,14,19,22,26		42	3,5,12,14,20,22,26
18	1,5,10,16,18,21,26		43	2,8,11,15,17,23,28
19	2,7,9,13,17,23,25		44	1,6,9,13,18,24,28
20	3,8,11,15,19,24,27		45	4,7,10,15,17,21,25
21	1,6,12,14,20,22,28		46	3,8,12,14,19,22,27
22	4,5,10,16,18,21,26		47	4,5,12,13,20,23,26
23	2,8,9,13,17,23,25		48	2,6,11,16,18,24,28
24	4,7,11,15,19,24,27		49	1,7,9,15,19,21,27
25	3,6,10,16,20,22,28		50	3,8,12,14,17,22,25,

Таблиця А.3 – Вихідні дані для складання журналу господарських операцій за листопад 20__ р.

Зміст операції	Сума
1	2
1 Продано об'єкт основних засобів – споруда (8 операцій):	
1.1 ціна продажу (у тому числі ПДВ), тис. грн.;	240,00
1.2 залишкова вартість, тис. грн.;	150,00
1.3 знос, тис. грн.;	30,00
1.4 витрати на реалізацію, які складаються з:	5,00
1.4.1 витрат на заробітну плату, тис. грн.;	1,50
1.4.2 витрат на соціальне страхування, %;	38%
1.4.3 витрат на використання власних основних засобів.	Розрахункова величина
2 Ліквідовано об'єкт основних засобів – будівля (6 операцій):	
2.1 залишкова вартість, тис. грн.;	100,00
2.2 надійшло запчастин на суму, тис. грн.;	3,00
2.3 знос, тис. грн.;	90,00
2.4 витрати на ліквідацію, які складаються з:	20,00
2.4.1 витрат на заробітну плату, тис. грн.;	5,00
2.4.2 витрат на соціальне страхування, %;	38%
2.4.3 витрат на використання власних основних засобів.	Розрахункова величина
3 Придбані і введені в експлуатацію основні засоби – устаткування (7 операцій):	
3.1 вартість (без ПДВ), тис. грн.;	80,00
3.2 витрати на доставку і монтаж, які сплачені підряднику повністю, тис. грн.;	10,00
4 Безоплатно отримані і введені в експлуатацію основні засоби - устаткування (5 операцій):	
4.1 вартість (без ПДВ), тис. грн.;	60,00
4.2 вартість послуг підрядника на доставку і монтаж сплачена безготівковими коштами повністю (без ПДВ), тис. грн.	1,00

Продовження таблиці А.3

1	2
5 Передані в статутний фонд іншого підприємства основні засоби –автомобіль (3 операції):	
5.1 залишкова вартість, тис. грн.;	120,00
5.2 справедлива вартість, тис. грн.;	150,00
5.3 знос, тис. грн.	20,00
6 Придбана частка 80% у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю шляхом перерахування грошових коштів, тис. грн.	80,00
7 Придбані акції, які вільно котуються на ринку (менше 5%, непов'язана сторона), з метою перепродажу за рахунок короткострокових депозитних сертифікатів, тис. грн.	25,00
8 Погашена довгострокова облігація, а пізніше нарахована і отримана річна сума відсотків по облігації (3 операції):	
8.1 номінальна вартість, тис. грн.;	100,00
8.2 річна сума відсотків по облігації, %.	15%
9 Придбані і введені в експлуатацію нематеріальні активи (програмне забезпечення в формі прав, суміжних з авторськими) по вартості (без ПДВ) (3 операції), тис. грн.	3,00
10 Нараховано амортизацію нематеріальних активів загальнозаводського значення, тис. грн.	0,55
11 Підприємством передано безоплатно іншому підприємству нематеріальний актив – авторські права (3 операції):	
11.1 знос, тис. грн.;	1,70
11.2 залишкова вартість, тис. грн.	3,30
12 Продано нематеріальний актив – права користування майном, а пізніше отримані гроші на розрахунковий рахунок від покупців за нематеріальний актив (6 операцій):	
12.1 вартість (з ПДВ), тис. грн.;	2,40
12.2 знос, тис. грн.;	0,30
12.3 залишкова вартість, тис. грн.	3,20

Продовження таблиці А.3

1	2
13 Працівникові підприємства через касу видана безвідсоткова позичка, яка надійшла у касу з розрахункового рахунку. Кожен місяць робітник підприємства погашає позичку (3 операції):	
13.1 сума позички, тис. грн.;	10,00
13.2 % по позичці, яку погашає робітник щомісячно.	2%
14 Надійшли у касу з розрахункового рахунку кошти для виплати матеріальної допомоги, яка пізніше видана з каси, а решта повернута на розрахунковий рахунок (3 операції):	
14.1 сума коштів, тис. грн.;	3,30
14.2 % матеріальної допомоги, яка видана з каси.	35%
15 Видано з каси підзвітній особі аванс для придбання канцтоварів, а пізніше зданий авансовий звіт і повернені надлишки підзвітних сум в касу (5 операцій):	
15.1 аванс, тис. грн.;	2,00
15.2 повернено до каси % авансу.	15%
16 Працівникові підприємства видані під звіт грошові кошти для покупки напівфабрикатів, а невикористана сума грошей повернена в касу підприємства (5 операцій):	
16.1 видано, тис. грн.;	0,35
16.2 вартість покупки (з ПДВ), тис. грн.;	0,30
16.3 куплено напівфабрикатів, тис. грн.;	0,25
16.4 повернено в касу, тис. грн.	0,05
17 Списана дебіторська заборгованість покупця, яка була визнана безнадійною, а пізніше в цьому році відновлена списана сума, яка раніше була визнана безнадійною і отримана оплата на суму дебіторської заборгованості (5 операцій), тис. грн.	5,00

Продовження таблиці А.3

1	2
18 Виданий аванс постачальнику будівельних матеріалів з каси, а пізніше отримані будівельні матеріали від постачальника і проведений залік заборгованостей (5 операцій):	
18.1 аванс (з ПДВ), тис. грн.;	180,00
18.2 вартість матеріалів (з ПДВ), тис. грн.	180,00
19 У поточному році підприємством був сформований резерв сумнівних боргів. У тому ж році визнаний безнадійним борг того ж самого покупця, по якому був сформований резерв сумнівних боргів (4 операції):	
19.1 резерв сумнівних боргів, тис. грн.;	12,00
19.2 безнадійний борг, тис. грн.	14,50
20 У поточному році підприємством був сформований резерв сумнівних боргів. У тому ж році списаний борг постачальника за перерахований аванс на інші витрати операційної діяльності (3 операції):	
20.1 резерв сумнівних боргів, тис. грн.;	5,00
20.2 аванс, тис. грн.	4,70
21 Надійшов прибутковий ордер на сировину, а пізніше надійшли рахунки-фактури на оприбутковану раніше сировину. Сума по прибутковому ордеру (з ПДВ) (3 операції), тис. грн.	7,20
22 Надійшли рахунки-фактури на покупні напівфабрикати, а пізніше надійшли покупні напівфабрикати від постачальника і проведений залік заборгованостей. Сума по рахункам-фактурам (з ПДВ) (5 операцій), тис. грн.	90,00
23 Придбані малоцінні та швидкозношувані предмети, а пізніше перераховані грошові кошти з розрахункового рахунку постачальнику і передані малоцінні та швидкозношувані предмети зі складу у виробництво продукції. Вартість малоцінних та швидкозношуваних предметів (з ПДВ) (4 операції), тис. грн.	420,00

Продовження таблиці А.3

1	2
24 Відпущені матеріали в обмін на інші матеріали однакового призначення та однакової справедливої вартості, а пізніше отримані вищеназвані матеріали від постачальника. Справедлива вартість матеріалів (з ПДВ) (5 операцій), тис. грн.	120,00
25 Підприємство отримало від покупців попередню оплату за готову продукцію. За умовами угоди, при попередній оплаті покупцям надається знижка (8 операцій):	
25.1 сума попередньої оплати (з ПДВ), тис. грн.;	18,90
25.2 вартість готової продукції, тис. грн.;	21,00
25.3 собівартість готової продукції, тис. грн.	15,75
25.4 знижка, %.	10%
26 Відвантажено покупцеві готову продукцію, а пізніше надійшла оплата від покупця на розрахунковий рахунок (4 операції):	
26.1 вартість готової продукції (з ПДВ), тис. грн.;	600,00
26.2 собівартість готової продукції, тис. грн.	500,00
27 Отриманий аванс від покупців на розрахунковий рахунок, а пізніше відвантажена готова продукція покупцям (6 операцій):	
27.1 аванс (з ПДВ), тис. грн.;	360,00
27.2 собівартість готової продукції, тис. грн.	200,00
28 Підприємство – виробник за умовами договору зобов'язаний доставити готову продукцію покупцю. Підприємство скористалося послугами автотранспортного підприємства і перерахувало йому аванс з розрахункового рахунку за автопослуги (8 операцій):	
28.1 аванс за автопослуги (з ПДВ), тис. грн.;	0,30
28.2 вартість готової продукції (з ПДВ), тис. грн.;	60,00
28.3 собівартість готової продукції, тис. грн.	9,75

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
1 ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ.....	4
2 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	4
3 РОБОЧА ПРОГРАМА ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ТЕМ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
4 ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ ТА ЛАБОРАТОРНІ РОБОТИ.....	18
5 ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ЇХ ВИКОНАННЯ.....	20
Додаток А ВИХІДНІ ДАНІ ДЛЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ.....	25

Підписано до друку 03.03.14. Формат 60x84 1/16. Папір друк. Друк плоский.
Облік.-вид. арк. 1,94. Умов. друк. арк. 1,91. Тираж 100 пр. Замовлення №

Національна металургійна академія України
49600, Дніпропетровськ-5, пр. Гагаріна, 4

Редакційно-видавничий відділ НМетАУ